

Становище

ОТ

проф.д-р Борис Кирилов Сергинов

за кандидатурата за научна степен „Доктор“ в област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.2. Изобразително изкуство (дизайн).

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ, г.София
на Биляна Валентинова Стоименова

и документите представени за присъждане на научна степен „Доктор“ както и научен труд на тема: ДИЗАЙН НА ПЕЧАТНИТЕ ИЗДАНИЯ В БЪЛГАРИЯ В КРАЯ НА 19 И НАЧАЛОТО НА 20 ВЕК (1878-1944 г.)

1. Актуалност и значимост на научния труд представен за присъждане на научна степен „Доктор“.

Значимостта на избраната тема в научно и научно-приложно отношение е свързана неразделно с нейното заглавие а именно „ДИЗАЙН НА ПЕЧАТНИТЕ ИЗДАНИЯ В БЪЛГАРИЯ В КРАЯ НА 19 И НАЧАЛОТО НА 20 ВЕК (1878-1944 г.)“, именно заради темата смятам, че е необходимо такъв научен труд да бъде изведен до край, до своята цялост и завършеност. За мое съжаление от професионална гледна точка представения за разглеждане труд не стига до своята завършеност и цялост, в него си личи едно все още не зряло разбиране за това какво представлява един дисертационен труд.

Докторанта се опитва да изследва и анализира процесите протичащи в дизайн на печатни издания в България от края на 19 и началото на 20 век, но за съжаление не стига до сериозно самостоятелно научно поведение. В предложения за рецензиране труд се забелязва определена некоректност при цитиранията, тази некоректност произлиза от неразбиране на научния метод, който би трябвало да се приложи при подобен род изследвания. Тук ми се струва подходящо да напомня на уважаемото научно жури за аферата Сокал – Брикмон. „ Алън Сокал и Жан Брикмон предоставят през лятото на 1996 г. на американското университетско ляво списание с културологична насоченост Social Text , пародия на разпространения в момента

Еклектичен и доста спекулативен постмодернистичен жанр за да проверят дали текстът ще бъде публикуван (без, разбира се, да разкриват на редакторите, че става въпрос за пародия) .

Статията, озаглавена "Преодоляването на границите: към една трансформативна херменевтика на квантовата гравитация", е изпълнена с абсурди и очевидни алогизми, но най-вече афишира краен познавателен релативизъм. Тя започва с подигравка към остарялата "догма", според която "съществува свят извън нашето съзнание, чиито особености са независими от индивида и дори от цялото човечество". Освен това категорично се заявява, че "физическата", както и "социалната" реалност в основата си представляват една лингвистична и социална конструкция". В края на краищата авторите

стигат до заключението, че "константите на Евклид и Нютон, които някога се смятаха за универсални, днес се схващат в тяхната историческа неизбежност".

Цялата статия е изпълнена с доводи, противоречащи на всякаква логика. Но най-забележителен е фактът, че фалшификацията е публикувана, и то в специален брой, като отговор на критиките, изказани от някои учени срещу постмодернистичното поведение!... По-важното в случая обаче е не толкова публикуването, колкото самото съдържание на текста. Той е изграден от цитати, принадлежащи на видни представители на философското и социално (научно общество).

Смесване на естествените науки и математиката

Цитираните откъси са абсурдни или лишени от смисъл, но в същото време са напълно автентични. Всъщност статията на Сокал е просто "цимент", който свързва различните цитати помежду им. Сред авторите, "въвлечени" в мистификацията, са Жил Делюз, Феликс Гатари, Жак Лакан, Бруно Латур, Люс Иригари, Жан-Франсоа Лиотар, Мишел Серес и Юлия Кръстева, които са сред най-прочутите френски интелектуалци на епохата и чиято теоретична продукция се изнася масово, включително и в САЩ.."

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/obshtestvo/1998/01/17/242639_intelektualni_luji_ili_zloupotrebatata_s_psevdonauka/

Имайки в предвид горе описаната в цитата ситуация засягаща сериозни издания и много сериозни учени. Смятам, че грешката на Биляна Стоименова е

продиктувана изцяло от определено неразбиране на същността на научната работа, която един докторант трябва да извърши, но от друга страна имайки в предвид събирателската дейност извършена от Биляна Стоименова и научно приложния характер на труда смятам, че това изследване може да бъде завършено и преработено в определен срок. Тук отново бих искал да напомня някои въпроси засегнати от Сокал :

1. Често се говори за научни теории, за които пишещият има доста мъглява представа. В повечето случаи той използва научна терминология, без да знае точно какво означава тя.

2. Някои "учени" внасят термини от точните в хуманитарните науки, без да имат и най-малкото емпирично или концептуално оправдание за подобна стъпка. Ако един биолог например иска да употреби в своята област на изследване термини от диференциалната геометрия, колегите му веднага ще поискат от него да се обоснове. Неясните аналогии са неприемливи. В хуманитаристиката, напротив, може да се пише всичко: Жак Лакан твърди, че структурата на неврозата е окръжност, Юлия Кръстева - че поетичният език се въздига от силата на непрекъснатостта, а Бодриар казва, че модерните войни се осъществяват в неевклидово пространство.

3. Някои автори демонстрират огромна ерудиция, тъпчейки главата на нещастния читател със сложни думи в контекст, в който те нямат място. Без съмнение целта

е непосветеният да бъде впечатлен и силно обезпокоен от липсата си на ерудиция.

4. Съществуват текстове, изпълнени с безсмислени фрази, като с това се цели манипулация и просто игра с езика. Тук става дума за истинско словесно отровителство, съчетано с върховна незаинтересованост за смисъла на думите. Всички тези автори от четвъртата група говорят с увереността, че компетентността им е безспорна. Без съмнение те смятат, че могат да използват престижа на точните науки, които да придадат блясък и сериозност на техния дискурс. На всичкото отгоре те са уверени, че никой няма да забележи злоупотребата с научни концепции.

В частност тя "разваля" репутацията на текстовете, които се приемат за задълбочени, тъй като са трудни – те изглеждат неразбираеми, защото в действителност не искат да кажат нищо."

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/obshtestvo/1998/01/17/242639_intelektualni_luji_ili_zloupotrebata_s_psevdonauka/

В този смисъл Стоименова би трябвало да използва един предварително предначертан научен метод характерен за изобразителните изкуства, архитектурата и дизайна, използван и дефиниран от Ръскин и Вьолфин или метода на Варбург, които са подходящи в случая и тя до някъде прави това.

Но с отправените вече забележки за некоректност при цитиранията, подобни на „циментирането“ на Дериде или цитираната по-горе статия на Сокал.

**Поради горе изложените причини няма да се
спирам на целите и задачите на предложения
за становище труд нито на основните приноси
на дисертационния труд.**

Заключение :

Оценявам научните качества и приноси на
дисертацията и изследователската работа на Биляна
Валентинова Стоименова, като незавършена и в известен
смисъл некоректна, бих предложил преработване на
дисертацията в определен срок, но за мое огромно
съжаление не мога да предложа на уважаемите членове на
научното жури да дадат съгласието си за присъждането
на научна и образователна степен „Доктор“ на Биляна
Валентинова Стоименова

21.05.2017 г.
Гр. София

Становище
(проф.д-р Борис Сергинов)

